

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 10.04.1970, sp. zn. 8 Cz 10/70, ECLI:CZ:NS:1970:8.CZ.10.1970.1

Číslo: 86/1970

Právní věta: Rozhodování o žalobě na náhradu škody způsobené zaviněným porušením povinností při výstavbě studny náleží do pravomoci soudu.

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 10.04.1970

Spisová značka: 8 Cz 10/70

Číslo rozhodnutí: 86

Číslo sešitu: 8

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Náhrada škody, Podmínky řízení

Předpisy: 11/1955 Sb. § 12 99/1963 Sb. § 7 40/1964 Sb. § 420

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 86/1970 sb. rozh.

Rozhodování o žalobě na náhradu škody způsobené zaviněným porušením povinností při výstavbě studny náleží do pravomoci soudu.

(Rozhodnutí Nejvyššího soudu z 10. 4. 1970, [8 Cz 10/70](#).)

Žalobci se domáhali toho, aby žalovaný byl uznán povinným nahradit jim škodu, která jim - podle jejich tvrzení - vznikla tím, že v jejich studni poklesla voda značně pod průměrný stav, když žalovaný dal v její blízkosti vyhloubit novou studnu a provádět zkoušky vydatnosti (čímž porušil spojitost spodních zvodnatělých vrstev).

Usnesením okresního soudu v Ústí nad Orlicí z 27. 3. 1969 bylo řízení zastaveno s tím, že po právní moci budou spisy postoupeny ONV v Ústí nad Orlicí jako orgánu příslušnému. V odůvodnění usnesení poukázal okresní soud na ustanovení § 7 a 104 odst. 1 o. s. ř. a uvedl, že pro rozhodování o žalobním nároku není dána pravomoc soudu, poněvadž podle § 12 zák. č. 11/1955 Sb. ve znění zák. č. 12/1959 Sb. rozhodují vodohospodářské orgány o způsobu nápravy, došlo-li k porušení povinnosti vyplývající z ochrany vod.

Nejvyšší soud rozhodl ke stížnosti pro porušení zákona podané předsedou Nejvyššího soudu, že usnesením okresního soudu byl porušen zákon a zrušil je.

Z odůvodnění:

Žalobci uplatnili nárok na náhradu škody, která jim vznikla údajně tím, že žalovaný porušil při výstavbě studny povinnosti s tím spojené a tak zaviněně způsobil pokles vody ve studni žalobců. Uplatnili tedy nárok z občanskoprávního vztahu (§ 2 o. z.) mezi občany a organizací. O takovém nároku rozhodují v občanském soudním řízení soudy, pokud podle zákona není dána pravomoc jiného orgánu (§ 7 odst. 1 o. s. ř.). Šlo tedy v této věci o to, zda zákonným předpisem je vyloučena pravomoc soudu a založena pravomoc jiného orgánu.

Tímto předpisem však není, jak se mylně domnívá okresní soud, ustanovení § 12 zák. č. 11/1955 Sb. o vodním hospodářství ve znění zák. č. 12/1959 Sb. (úplné znění zákona je vyhlášeno jako vyhl. čís. 13/1959 Sb.). Toto ustanovení je umístěno v třetí části zákona, označené jako „Ochrana vod“, a samo je nadepsáno marginální rubrikou „Péče o vody a jejich ochrana proti znečišťování a změně teploty“. Toto ustanovení je tedy – jak je patrné z jeho odstavců 1 a 2 a z jeho návaznosti na ustanovení § 18 odst. 1 č. 5 cit. zák. – ustanovením o ochraně vod před znečišťováním a umělou změnou teploty; podle § 12 odst. 2 cit. zák. to platí i o vodách ve studních. A z obsahu žaloby plyne, že o takový zásah nešlo; ta skutečnost, že snad žalovaný porušil povinnosti, které mu při výstavbě studny byly uloženy právním předpisem, rozhodnutím orgánu nebo smlouvou, není (i kdyby byla prokázána) porušením povinností uložených ustanovením § 12 odst. 1 a 2 cit. zák.

Podle § 12 odst. 3 cit. zák. rozhodují vodohospodářské orgány o způsobu nápravy jenom v případě, že dojde k činům porušujícím povinnosti uložené v odstavci 1 či 2 cit. ustanovení a že náprava směřuje k zamezení znečišťování nebo jiného znehodnocení vody (obsahem opatření vodohospodářských orgánů je zejména provedení stavebních úprav asanační povahy, jako utěsnění hnojišť apod.). Jestliže tedy nedošlo – a to ani podle tvrzení žalobců – k porušení povinností, které by žalovanému byly ustanovením § 12 odst. 1 a 2 cit. zák., pak se nelze již z tohoto důvodu dovolávat ustanovení § 12 odst. 3 cit. zák.

I kdyby však žalovaný porušil povinnosti uložené mu ustanovením § 12 odst. 1 či 2 cit. zák., nebylo by možno použít ustanovení § 12 odst. 3 cit. zák. a nebyla by podle tohoto ustanovení založena pravomoc vodohospodářského orgánu k rozhodování o nároku na náhradu škody tím vzniklé. Na ustanovení § 12 odst. 3 cit. zák. zřejmě navazuje ustanovení § 18 odst. 1 č. 5 cit. zák., podle něhož náleží do pravomoci vodohospodářských orgánů rozhodovat o nutných nebo účelných opatřeních k zamezení nebo omezení znečišťování vod. Náleželo by proto do pravomoci vodohospodářského orgánu rozhodovat např. o tom, jaká konkrétní opatření a kterým orgánem, organizací nebo občanem by měla být provedena, aby se odstranil závadný stav, který vznikl porušením povinností uvedených v § 12 odst. 1 a 2 cit. zák., a aby se zabránilo dalším poruchám. Vodohospodářský orgán mohl by také za splnění zákonných podmínek uložit za porušení těchto povinností majetkovou sankci. Uložení povinnosti k náhradě škody však nelze posuzovat ani jako uložení majetkové sankce, která se ukládá jako opatření postihující majetek toho, kdo porušil zákonem uložené povinnosti (bez ohledu na to, zda tím vznikla škoda a kdo za ni odpovídá), ani ji nelze chápat jako uložení povinnosti k nápravě, poněvadž ta má vést – jak již bylo řečeno – k tomu, aby se zamezilo nebo alespoň omezilo znečišťování vod a umělá změna jejich teploty.

Jestliže okresní soud vyslovil, že není pro rozhodování o nároku na náhradu škody dána pravomoc soudu, porušil zákon v ustanovení § 12 odst. 3 zák. č. 11/1955 Sb. (ve znění zák. č. 12/1959 Sb.) v souvislosti s ustanoveními § 7 odst. 1 a § 104 o. s. ř.